

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118203024
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4118203024.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v spore žalobkyň: 1. N. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. K., J. XXX/XX, 2. F. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. K., J. XXX/XX, zastúpené: Advokátska kancelária JUDr. Eleonóra Zuzáková, s.r.o., so sídlom Galanta, Mierové námestie 943/4, IČO: 47 244 160, proti žalovanému: R. W. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. - M. W., D. nábrežie XXX/XX, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 7, IČO: 36 868 876, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkyň 1 a 2 rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 4. septembra 2019 č. k. 12C/23/2018-212, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobkyniam 1 a 2 priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom č. k. 12C/23/2018- 212 z 4. septembra 2019, zamietol žalobu a ďalším výrokom priznal žalovanému náhradu trov konania v plnej výške, na náhradu ktorých zaviazal žalobkyňu 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 123, § 124, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, 3, § 132 ods. 1, 2, § 134 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“) a § 137 písm. c/ CSP.

3. V odôvodnení poukázal na to, že žalobkyne sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 12. 03. 2018 domáhali určenia, že 1/2 nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. I. K., zapísaných na LV č. XXXX ako C KN parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc. č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 238 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 24 m², parc. č. 1472/466 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 130 m² patria do dedičstva po nebohej S. N., rod. J., zomrelej XX. XX. XXXX. Žalobu odôvodnili tým, že v dedičskej veci po poručiteľovi V. N., zomr. XX. XX. XXXX sa dozvedeli, že rodinný dom súp. č. 361 nie je v podielovom spoluvlastníctve v 3/6 ich otca, ale je vlastníctvom žalovaného na základe darovacej zmluvy, ako aj nehnuteľnosti parc. č. 1472/138, 1472/162, 1472/314, 1472/466. Nehnuteľnosti kupovali rodičia - V. N. a S., rod. J., v roku 1957 kúpnu zmluvou spoločne. Zistili, že vlastníctvo sa potvrdilo len V. N., a to vydržaním dňom 01. 04. 1984 s odôvodnením, že nehnuteľnosti nadobudol kúpnu zmluvou v roku 1957 a tieto užíva. Vlastníctvo vydržaním mala nadobudnúť aj S. N. a mala sa stať spoluvlastníčkou dňom 01. 04. 1984.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobkyne predložili kúpnu zmluvu z 07. 05. 1957, na základe ktorej mali ich rodičia nadobudnúť pozemok do zákonného majetkového spoločenstva - v súčasnosti do BSM. Z kúpnej zmluvy vyplýva, že jej predmetom mal byť pozemok vo výmere 600 m² a malo ísť o parc. č. 1472/138. Kúpna cena bola určená vo výške 1 800 Kčs. Predložili aj kúpnu zmluvu z toho istého dňa, predmetom ktorej je parc. č. 1472, ktorej výmera sa zhoduje s výmerou podľa prvej kúpnej zmluvy, a to 600 m². Rozdielna je kúpna cena 1 000 Kčs. Na základe uvedeného existujú podstatné rozpory, a to tak pri určení predmetu prevodu ako aj výšky kúpnej ceny. Poukázal na § 366 a § 40 zákona č. 141/1950 Sb. (Občiansky zákonník), z ktorých je zrejmé, že v roku 1957 platila zásada, že pri nehnuteľnostiach k prevodu vlastníctva dôjde, len čo je zmluva skutkom - jej perfekciou; teda musí ísť o platný právny úkon. Zápis prevodu vlastníctva do pozemkových kníh mal v tom čase deklaratórnu povahu. Ani jedna z týchto zmlúv do pozemkovej knihy zapísaná nebola. Keďže existujú dve zmluvy, pri ktorých nemožno špecifikovať dostatočne predmet prevodu ako aj skutočnú kúpnu cenu (nie je zrejmé, či ide o dve rozdielne nehnuteľnosti ako aj rozličné kúpne ceny a tým aj či ide o dve odlišné kúpne zmluvy alebo či ide o jednu kúpnu zmluvu s rozdielnymi kúpnyimi cenami), je potrebné sa vysporiadať s tým, či možno považovať kúpnu zmluvu za platnú. Kúpna zmluva bola spísaná písomne. Medzi tieto podstatné zložky kúpnej zmluvy patrí nielen údaj o predmete kúpy, ale aj uvedenie kúpnej ceny, v zmluve musí byť písomne zachytená aj dojednaná kúpna cena. V tomto prípade podstatná náležitosť kúpnej zmluvy - kúpna cena, bola uvedená rozdielne, a to buď sumou 1 000 Kčs alebo 1 800 Kčs. Keďže nie je jasný prejav vôle účastníkov (spornosť kúpnej ceny), nemožno považovať zmluvu za platný právny úkon. Kúpnu zmluvu nemožno považovať za platnú a nemohla byť ani nadobudnutá do BSM. Z predložených dôkazov ani z obsahu žaloby nie je možné identifikovať a nie je ani preukázané, že ide o totožné nehnuteľnosti ako tie, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1957. Z rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor z 13. 03. 2014, č. C 239/2013-11 vyplýva, že V. N. nadobudol podľa § 11 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z. z. vlastníctvo k pozemkom, ktoré sú predmetom sporu, v celosti vydržaním dňom 01. 04. 1984. V odôvodnení sa konštatuje, že komisia na obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahov preskúmala návrh p. V. a súhlasila s potvrdením jeho vlastníctva k predmetným pozemkom. V konaní mali za preukázané, že ohľadom výkonu užívacieho a vlastníckeho práva neboli v minulosti a ani v súčasnosti nie sú vedené žiadne spory a nikto si žiadne vlastnícke nároky na tieto nehnuteľnosti neuplatňoval. V. N. bol účastníkom správneho konania, v ktorom bolo preukázané, že on má byť výlučným vlastníkom nehnuteľností. Žalovaný darovacou zmluvou v roku 2015 nadobudol od otca V. N., nehnuteľnosti, ktoré prijal. Otec ho oslovil s tým, že mu chce darovať nehnuteľnosti, ktoré vlastní a žalovaný s tým bez výhrad súhlasil, došlo k podpisu darovacej zmluvy a po podaní návrhu na vklad prebehlo katastrálne konanie, na základe ktorého nadobudol vlastnícke právo k pozemkom. Nemal dôvod na pochybnosti, že V. N. je vlastníkom pozemkov, pretože z výpisu z listu vlastníctva, na ktorom boli pozemky evidované, bol zapísaný ako vlastník bez obmedzenia. Rozhodnutie správneho orgánu nadobudlo právoplatnosť dňa 26. 03. 2014. V. predložil v správnom konaní listiny, na ktoré sa odvolávajú žalobkyne. Správny orgán ich posúdil a dospel k záveru, že je výlučným vlastníkom dotknutých nehnuteľností. Boli poučení, že rozhodnutie možno preskúmať súdom v rámci správneho súdnictva podľa § 250b ods. 2 a 3 (teraz § 179 SSP). Žalobkyne, ani žalovaný takúto žalobu nepodali, pričom podľa verejne dostupných registrov mali, resp. mohli sa dozvedieť, že nehnuteľnosti sú vo vlastníctve p. V.. Nemá vedomosť, že by sa žalobkyne domáhali nápravy v správnom konaní, teda že by podali námietky proti návrhu registra obnovy v zmysle § 7 ods. zákona č. 180/1995 Z. z. S. N. zomrela XX. XX. XXXX. Žalobkyne v dedičskom konaní nadobudli svoj zákonný podiel k rodinnému domu so súp. č. 361, ktorý sa nachádza v kat. úz. I. K. a je evidovaný na LV č. XXXX. Ani počas dedičského konania po matke sa žiadna z nich nedomáhala dedenia dotknutých pozemkov.

5. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie a uviedol, že sa primárne zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu, keďže ide o žalobu, ktorou sa žalobkyne domáhajú určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, pričom dospel k záveru, že žalobkyne majú naliehavý právny záujem na podanej žalobe, ktorý je daný tým, že existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, keď žalobkyne tvrdia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po matke, pričom ako vlastníci sporných nehnuteľností je na liste vlastníctva zapísaný žalovaný. Tento stav objektívnej neistoty nemožno iným právnym prostriedkom ako podanou žalobou odstrániť a právne postavenie žalobkýň je tak neisté a ohrozené.

6. Uviedol, že žalobkyne sa žalobou domáhali určenia, že 1/2 nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. I. K., zapísaných na LV č. XXXX ako C KN parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc.

č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 238 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 24 m², parc. č. 1472/466 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 130 m² patria do dedičstva po nebohej S. N., rod. J., zomrelej XX. XX. XXXX. Ide o pozemky súvisiace s rodinným domom súp. č. 361. Žalobkyne mali preukázať, že ich matka K. N. bola v čase svojej smrti vlastníčkou predmetných pozemkov. Žalobkyne svoje argumenty neosvedčili. Ich vyjadrenia smerovali k darovacím zmluvám, k starostlivosti o otca, že rodičia ich nevydedili a podobne, to však nebolo predmetom konania a nepresvedčivo argumentovali a vyjadrovali sa k tomu, čo bolo podstatou sporu a k tomu čo mali preukázať, že ich matka bola v čase svojej smrti vlastníčkou predmetných pozemkov. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobkyne neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali, že ich matka bola v čase smrti vlastníčkou sporných pozemkov. Odkazovali síce na Kúpnu zmluvu z roku 1957, avšak nevysvetlili a neodstránili rozpory v predložených dokumentoch, a to rozdiel v kúpnej cene a predmete kúpy. Tvrdili, že rodičia nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam kúpnopredajnou zmluvou z 07. 05. 1957, kedy platil Stredný Občiansky zákonník č. 141/1950Zb.

7. Prvoinštančný súd uviedol, že zákon č. 141/1950 Zb. platný na území Slovenska od 01. 01. 1951 umožňoval nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnostiam na základe zmluvy s poukazom na § 111, konkrétne § 111 ods. 1 sa vlastníctvo k veciam, teda aj k nehnuteľným veciam, nadobúda zmluvou. Od jeho účinnosti už podmienkou prevodu nebolo odovzdanie nehnuteľnej veci cestou intabulácie do pozemkovej knihy tak, ako to bolo podmienkou za obyčajového práva platného na území Slovenska do 31. 01. 1950. Právne vzťahy k nehnuteľnostiam sa aj za účinnosti tohto Stredného občianskeho zákonníka naďalej zapisovali do pozemkovej knihy (zápisy boli úplne zastavené až zákonom č. 22/1964 Zb. od 01. 04. 1964), ale tieto zápisy nemali už konštitutívny charakter. K prevodu vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa § 40 ods. 1 Stredného občianskeho zákonníka bola potrebná písomná forma. Kúpnopredajná zmluva z 07. 05. 1957 bola uzatvorená písomne, teda podmienka písomnej formy bola splnená. Zmluva však nebola platná a účinná, pretože obsahovala rozdiely v podstatných náležitostiach ako sú označenie nehnuteľnosti a kúpna cena, pričom podstatnými náležitosťami kúpnej zmluvy, ktorými boli podľa vtedy platného práva predmet kúpy a kúpna cena - predmet kúpy bol odlišne definovaný - a kúpna cena bola tiež odlišná. Zmluva neobsahovala ani potrebné privolenie Okresného národného výboru Nitra k prevodu nehnuteľností podľa § 1 ods. 1 zákona č. 65/1951 Zb. Vzhľadom k tomu súd prvej inštancie nemohol dospieť k záveru, že právna predchodkyňa žalobkyň nadobudla nehnuteľnosti kúpnu zmluvou. Iné argumenty a dôkazy žalobkyne neprodukovali, nepreukazovali nadobudnutia vlastníctva vydržaním ich matkou, nevyvrátili dôkazy predložené v konaní, a to rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor z 13. 03. 2014, č. C 239/2013-11 z ktorého vyplýva, že V. nadobudol podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. vlastníctvo k pozemkom, ktoré sú predmetom sporu, v celosti vydržaním dňom 01. 04. 1984.

8. Žalovaný argumentoval, že žalobkyne boli nedbalým vlastníkom a mali by niesť vyššie riziko a poukazoval na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 z 16. marca 2016. Žalobkyne opakovane uvádzali, že až v dedičskom konaní po otcovi (zomr. 02. 03. 2017) sa dozvedeli, že nehnuteľnosti sú vo vlastníctve žalovaného a že dom nie je v podielovom spoluvlastníctve v podiele 3/6 v podiele ich otca. Svoje tvrdenia nepreukázali, ale aj napriek tomu sú právne irelevantné, pretože už v dedičskom konaní po matke, ktorá zomrela v roku 2003, v zápisnici o predbežnom šetrení uvádzali aj parcely, ktoré sú predmetom tohto sporu, tie však predmetom dedenia neboli, o čom žalobkyne museli vedieť, boli účastníkmi dedičského konania, bolo im doručené dedičské rozhodnutie, preto museli vedieť ktoré nehnuteľnosti prejednávane boli a ktoré nie. Napriek tomu nekonali, hoci parcely uviedli, že patria do dedičstva po matke, rovnako nepodnikli žiadne kroky, keď sa robil v obci I. ROEP. Nie je podstatné, či doklady vybavoval alebo nevybavoval žalovaný, skutočnosti ohľadne ROEP-u sú verejne známe. Prvé kroky vykonali až v roku 2018 v čase vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ktoré je vedené v konaní pod sp. zn. 10C/26/2018, hoci už v roku 2003 vedeli, že pozemky neboli predmetom dedenia po ich právnej predchodkyňi, čo žiadnym spôsobom neriešili.

9. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške, pretože vo veci mal plný úspech voči neúspešným žalobkyniam, keďže nezistil žiadne výnimočné okolnosti, ani dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani v okolnostiach danej veci, ani u strán sporu s poukazom na § 257 CSP. Záverom uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

10. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobkyne, žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnili s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b/, d/ až h/ CSP. Záver súdu prvej inštancie ohľadom neunesenia dôkazného bremena a nepreukázania, že ich matka bola v čase smrti vlastníčkou sporných pozemkov, ako aj z dôvodu, že sa na súd obrátili neskoro považujú za nesprávny. Súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a návrhy na doplnenie dokazovania zamietol. Rozhodnutie prvoinštančného súdu je založené na nesprávnych skutkových zisteniach, ktoré nemajú podklad vo vykonaných dôkazoch, ako aj na nesprávnom právnom posúdení veci. Súčasne došlo k nesprávne procesnému postupu. V danom prípade zároveň nesprávnym právnym postupom došlo k znemožneniu žalobkýň k uskutočneniu ich procesných práv a nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

11. Uviedli, že dokazovaním bolo preukázané, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, na ktorom stojí rodinný dom súp. č. 361 (rozhodnutie o povolení stavby č. Výst.4792/59 z 07. 09. 1959 a rozhodnutie o povolení užívať budovu č. Výst.3528/61 z 14. 06. 1961) kupovali rodičia V. N. a S. rod. J. v roku 1957 ako stavebný pozemok spoločne na základe kúpnej zmluvy z 07. 05. 1957 od JRD I. K.. Rozhodnutím OÚ Nitra, katastrálny odbor č. C 239/2013-11 z 13. 03. 2014 vydaného podľa § 3 ods. 2 písm. a/ zákona č. 180/95 Z. z. o niektorých opatreniach o usporiadaní vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov sa potvrdilo V. N., nar. XX. XX. XXXX nadobudnutie podľa § 11 ods. 1 cit. zákona vlastníctvo k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX pre kat. úz. I. K. v celosti vydržaním dňom 01. 04. 1984 s odôvodnením, že tieto nadobudol kúpnopredajnou zmluvou z 07. 05. 1957 od JRD I. K. ako stavebný pozemok na výstavbu rodinného domu a tieto užíva tak, ako sú zamerané GP č. 21/2013 geodeta Jaroslava Timku nepretržite od roku 1957.

12. V žalobe uviedli, že V. N., nar. XX. XX. XXXX, ich právny predchodca - otec pozemky nadobudol spolu s S. rod. J., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX - manželkou a matkou účastníkov konania, a preto vydržaním dňom 01. 04. 1984 nehnuteľnosti nevydržal sám, ale spolu s manželkou S. rod. J., ktorá až do svojej smrti spolu s V. N., nar. XX. XX. XXXX, užívala predmetné nehnuteľnosti ako nadobúdatelka stavebného pozemku od JRD I. K. a zamerané geometrickým plánom č. 21/2013 geodeta Jaroslava Timku nepretržite od roku 1957.

13. Poukázali na § 11 ods. 1 zákona č.180/95 Z. z. o niektorých opatreniach o usporiadaní vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je účastníkom konania aj dedič oprávneného držiteľa, pričom žalovaný, ktorý vybavoval namiesto V. N. st. žiadosť o zaradenie do projektu ROEP a z kúpnej zmluvy z 07. 05. 1957 zatajil, že účastníkmi konania by mali byť aj dedičia oprávneného držiteľa S. rod. J., zomr. XX. XX. XXXX.

14. Žalobkyne o tom, že ich právny predchodca - otec V. N., zomr. XX. XX. XXXX, nie je vlastníkom ani rodinného domu súp. č. 361, ani pozemkov, na ktorých je dom súp. č. 361 postavený a príslušných parciel, dozvedeli až po jeho smrti a že v celosti je vlastníkom nehnuteľností pozemkov na LV č. XXXX žalovaný. Do tejto doby boli presvedčení, že po matke S., rod. J., zomr. XX. XX. XXXX, na základe Osvedčenia o dedičstve č. 22D/1995/2003-48, Dnot 178/2003, nadobudli každá po 1/6 rodinný dom, ako aj pozemky. Zo zápisnice o predbežnom vyšetrení č. k. 22D/1995/2003-48 Dnot 178/2003 (č.l. 170 a 171) vyplýva, že žalobkyňa F. W. ako vyslúchajúca osoba uviedla, že do dedičstva patria aj sporné parcely, preto žalobkyne ako právne neznalé osoby nadobudnutie vlastníctva domu súp. č. 361 na parc. č.1472/162 považovali za prejedané vrátane pozemkov. Nemali dôvod kontrolovať listy vlastníctva, keď v rodinnom dome až do smrti v roku 2017 žil ich otec neb. V. N., o ktorého sa dennodenne starali.

15. Súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP a nevyslovil predbežné právne posúdenie veci. Nevysvetlil rozhodné skutočnosti, menovite neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré považuje za nesporné. S poukazom na § 181 ods. 2 CSP na výzvu právnej zástupkyne žalobkýň uviedol, že nevykoná dôkaz výsluchom svedkyne G. (prítomnej na pojednávaní) s poukazom na koncentračnú zásadu, a preto, že predmetom konania je určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. S. N. a výsluch svedkyne nebol navrhnutý v tejto súvislosti. Súd nevzal do úvahy, že výsluch bol navrhnutý ako reakcia na skutočnosti, ktoré odzneli zo strany žalovaného na predchádzajúcom pojednávaní ohľadne rodinnej dohody na nehnuteľnostiach, dobromyseľnosti žalovaného a nedbalých vlastníkov žalobkýň. Navrhnutá svedkyňa G. je sesternicou strán sporu a priamou susedkou neb. V.

N.. Prvoinštančný súd skonštatoval, že skutkové tvrdenia, či nehnuteľnosti patrili do BSM, sú sporné s poukazom na dôkazy, ktoré sa v spise nachádzajú. Konštatoval, že dedičské konanie po matke žalobkyní prebiehalo v roku 2003 a skončilo tak, že predmetom dedenia bol len dom a nie aj pozemky. Obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení zo strany súdu a obligatórne predbežné právne posúdenie sú pritom kľúčovými inštitútmi, okrem iného na predídenie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí. Záverom uviedol, že absentuje náležité odôvodnenie rozsudku, z ktorého nevyplývajú odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ako aj odôvodnenie ohľadne zamietnutia navrhovaného dôkazu žalobkyňami, čím došlo k porušeniu základného práva žalobkyní na spravodlivý proces.

16. K odvolaniu žalobkyní sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom a skonštatoval, že súd sa v odôvodnení rozsudku podrobne vysporiadal s dôkazmi, ktoré predložili žalobkyne. Je zrejmé, že zmluvy, aj keď sa mali týkať rovnakého pozemku, boli odlišné v podstatných náležitostiach ako cena, výmera a označenie pozemku. Na zmluvách chýbala pečiatka Okresného národného výboru v Nitra ako podstatná náležitosť. Nemôže byť preto nesporné, že manželia N. nadobudli nehnuteľnosť do bezpodielového spoluvlastníctva (iný spôsob nadobudnutia žalobkyne neuvádzali). Pri súčasnej absencii zápisu v katastri nehnuteľností v čase smrti poručiťky, táto nebola vlastníčkou sporných parciel. Súd skúmal a žalobkyne sa dožadovali určenia, či nebohá poručiťka bola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Keďže žalobkyne nepreukázali vznik vlastníctva ani na základe právneho úkonu ani nepretržitej dobromyseľnej držby, neunesli v tomto smere dôkazné bremeno. Žalobkyne nevyprodukovali ani nenavrhlí žiaden dôkaz, ktorý by spočíval v identifikácii parciel a preukázaní, že parcely v kúpnych zmluvách boli totožné s predmetom žaloby - v súčasnosti sú odlišné parcelné čísla a výmery, takže nie je možné zistiť, či ide o totožné pozemky. Keďže žalobkyne boli právne zastúpené a tieto dôkazy nepredložili v rámci zákonnej koncentrácie konania, nemohol prvoinštančný súd rozhodnúť inak.

17. Neobstojí ani tvrdenie ohľadom konania v ROEP-e, pretože prebiehalo až po smrti poručiťky, a teda nemohlo sa konštatovať vlastníctvo spätne, iba deklarovalo stav na základe vykonaného dokazovania v roku 2013. Žalobkyne mali vedomosť o prebiehajúcom konaní, pretože obe žijú v rovnakej obci, a ak by konali s obvyklou starostlivosťou, mohli využiť postupy, ktoré umožňuje zákon č. 180/1995 Z. z. a namietat správnosť údajov. Žalobkyne mohli vedieť, že pozemky pod domom sú nevysporiadané, minimálne od roku 2003. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní dňa 22. 05. 2019 uviedla, že už v dedičskom konaní po matke navrhovala, aby bol predmetom vyporiadania aj pozemok. Žalovaný uviedol, čo žalobkyne nepopreli, že toto konanie je iba dôsledkom jeho výzvy na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodičovskému domu, kde sa viedlo pod sp. zn. 10C/26/2018. Treba trvať na tom, že právo patrí bdelym, na čo poukázal aj Ústavný súd SR (I. ÚS 549/2015). Žalobkyne nepreukázali, že by konanie žalovaného alebo ich otca vykazovalo znaky rozporu s dobrými mravmi. Bez určenia dôkazov namietali pričítanosť otca, avšak iba v časti dedičstva po matke. Ohľadom darovania časti domu otcom žalobkyní žalovanému účinne nenamietali a nepochybovali o platnosti týchto úkonov. Z tohto vyplýva, že ide o konanie v rozpore s čl. 5 CSP a ako také nemôže požívať právnu ochranu. Poukázal na princíp právnej istoty a účel žaloby, ktorý je s ním v rozpore. Zdôraznil, že žalobkyne podali žalobu rok po smrti otca v priamej súvislosti s konaním o vyporiadani podielového spoluvlastníctva.

18. Vo vzťahu k nevykonaniu dokazovania výsluchom svedkyne uviedol, že sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie. Žalobkyne predložili čestné prehlásenie tejto svedkyne, z ktorého vyplynulo, že sa nevie vyjadriť k spôsobu nadobudnutia vlastníctva alebo jeho trvaníu, ale iba k užívaniu nehnuteľnosti a že podpísala čestné prehlásenie pre účely ROEP-u. Tieto skutočnosti nemohli mať vplyv na predmet tejto žaloby. Žalobkyne nežiadali pripojiť správny spis C 239/2013, resp. jeho časť. S poukazom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania.

19. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobkyní sa písomne vyjadrili žalobkyne, ktoré uviedli, že sa v celom rozsahu pridržiavajú svojich doterajších písomných vyjadrení a prednesov a taktiež odvolania, ktoré podali proti rozsudku prvoinštančného súdu a dôvodov v ňom uvedených. Úvodom opätovne poukázali na spôsob nadobudnutia pozemkom právnymi predchodcami žalobkyní. Ďalej uviedli, že ako právne neznalé osoby nerozlišovali, že pokiaľ nadobudli rodinný dom súp. č. 361 na parc. č. 1472/162, tak tento nenadobudli aj s parcelou, preto nemali dôvod ohľadne konania v ROEP v obci namietat správnosť, resp. nesprávnosť údajov. Na rozdiel od žalovaného nemali záujem získať majetok svojich

právnych predchodcov len pre seba a o tom, že ich otec, o ktorého sa vzorne dennodenne starali, zomrel ako nemajetný, sa dozvedeli až na dedičskom pojednávaní. Zdôraznili, že sa v plnom rozsahu pridriavajú aj argumentácie ohľadne nevykonania dokazovania výsluchom svedkyne G., ktorá ako suseda a sesternica účastníkov konania mala vedomosti ohľadne skutočností, ktoré sú predmetom tohto konania.

20. K vyjadreniu bolo osobitne pripojené vyjadrenie žalovanej 2, ktorá poukázala na spôsob nadobudnutia pozemkov rodičmi pre stavbu rodinného domu. Spolu so sestrou sa starali o otca, pričom žalovaný sa zatiaľ snažil získať majetok po rodičoch. O skutočnosti, že je väčšinovým vlastníkom majetku po rodičoch im dal vedieť až 3 mesiace po otcovej smrti. Vymenil zámky na dverách domu aj napriek ich podielu na dome. Snažili sa, aby otec dožil v pokoji doma, preto nechceli dopustiť zmeny v rodičovskom dome, pretože si mysleli, že sa všetko rozhodne po smrti otca. Žalovaný mal zatiaľ iné úmysly. Vyjadrila sa aj k tvrdeniam o vybavovaní pozemkov, ktoré získala so sestrou legálnou cestou. Čo však neplatí pre žalovaného, ktorý dostal pozemok na E. od rodičov. Záverom poprela existenciu dohody, o ktorej žalovaný tvrdil, že existuje, na základe ktorej mal rodičovský dom patriť jemu.

21. K vyjadreniu žalobkyní k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobkyní sa písomne vyjadril žalovaný, uvádzajúc, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom a poukázal na to, že súd sa v odôvodnení rozsudku podrobne vysporiadal s dôkazmi, ktoré predložili žalobkyne. Keďže žalobkyne nepreukázali vznik vlastníctva, či už na základe právneho úkonu alebo nepretržitej dobromyseľnej držby, neuniesli dôkazné bremeno. Navyše nevyvrátili skutočnosť, že ich otec V. nadobudol vlastníctvo k pozemkom vydržaním, na základe čoho súd nemohol rozhodnúť inak ako žalobu zamietnuť. Vo vzťahu k nevykonaniu dokazovania výsluchom svedkyne uviedol, že sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie. Žalobkyne predložili čestné prehlásenie tejto svedkyne, z ktorého vyplynulo, že sa nevie vyjadriť k spôsobu nadobudnutia vlastníctva alebo jeho trvaniu, ale iba k užívaniu nehnuteľnosti, pričom takéto skutočnosti by nemali žiaden vplyv na priebeh ani výsledok konania. Záverom sa ohradil voči tvrdeniam žalobkyní, že ich obral o ich vlastníctvo.

22. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou (žalobkyne 1 a 2) v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a že spĺňa náležitosti odvolania v zmysle § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

24. Odvolací súd preskúmajúc podané odvolanie žalobcu dospel k záveru, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu je vecne správny aj keď odvolací súd nesúhlasí so všetkými závermi. Súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonal dokazovanie zamerajúc sa na riadne zistenie skutkového stavu veci, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam o tom, že v prípade tohto sporu existujú skutočnosti, ktoré bránia rozhodnúť vyhovujúco v prospech žalobkyní.

25. Odvolací súd konštatuje, že predmetom tohto konania je určenie, že 1/2 nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. I. K., zapísaných na LV č. XXXX ako C KN parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc. č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 238 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 24 m², parc. č. 1472/466 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 130 m² (ďalej len predmetné alebo sporné nehnuteľnosti) patria do dedičstva po nebohej S. N., rod. J., zomrelej XX. XX. XXXX na tom základe, že v dedičskej veci po poručiťovi V. N., zomr. XX. XX. XXXX sa žalobkyne dozvedeli, že rodinný dom súp. č. 361 nie je v podielovom spoluvlastníctve v 3/6 ich otca, ale je vlastníctvom žalovaného na základe darovacej zmluvy, ako aj nehnuteľnosti parc. č. 1472/138, 1472/162, 1472/314, 1472/466. Nehnuteľnosti kupovali rodičia - V. N. a S., rod. J., v roku 1957 kúpnu zmluvou spoločne. Zistili, že vlastníctvo sa potvrdilo len V. N., a to vydržaním dňom 01. 04. 1984 s odôvodnením, že nehnuteľnosti nadobudol kúpnu zmluvou v roku 1957 a tieto užíva. Vlastníctvo vydržaním mala nadobudnúť aj S. N. a mala sa stať spoluvlastníčkou dňom 01. 04. 1984.

26. Podľa čl. 2 ods. 1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

27. Podľa § 137 písm. c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

28. Predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, spočíva v tom, že strany majú vecnú legitimitáciu a že na požadovanom určení je naliehavý právny záujem. Určovacia žaloba je v zmysle § 137 písm. c/ CSP preventívneho charakteru a má miesto tam, kde je pomocou nej možné eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k príslušnej náprave nemožno dospieť inak, alebo keď účinnjšie než iné procesné prostriedky vystihuje obsah a povahu daného právneho vzťahu a práve jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu predstavujúcu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú práve s podmienkou, aby na určení práva alebo právneho vzťahu bol naliehavý právny záujem.

29. Odvolací súd v zhode s názorom prvoinštančného súdu v krátkosti konštatuje, že žaloba žalobkyň bola správne zvoleným a prípustným prostriedkom súdnej ochrany. Naliehavý právny záujem bol v tomto prípade daný, pretože žalovaný bol (je) zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností a žalobkyne 1 a 2 ako dedičky nebohej S. tvrdili, že predmetné nehnuteľnosti po nej patria do dedičstva.

30. Len pre úplnosť odvolací súd reflektuje na argument, ktorým za situácie nevyužitia prostriedkov nápravy v konaní pred Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor proti rozhodnutiu zo dňa 13. 03. 2014 pod C/239/2013-11 žalobkyňami alebo samotná existencia takého rozhodnutia nemôže automaticky konštatovať absenciu „naliehavého“ právneho záujmu, pretože vlastnícke právo (a odvodené aj postmortálne určovanie rozsahu dedičstva) sa nepremičuje a neexistuje v tejto súvislosti zákon, ktorý by uvedené limitoval.

31. Správne skutkové zistenia prvoinštančného súdu boli, že z výpisu z LV č. XXXX, okres I., obec I. K., katastrálne územie I. K. vyplýva, že ako vlastníci parc. č. 1472/466, dom súp. č. 361 sú vedení žalobkyne každá z nich v podiele 1/6 a žalovaný v podiele 4/6. Ako titul nadobudnutia je uvedené 22D/1995/03, Dnot 178/03, a Darovacia zmluva V 2033/15- 70/15. Pod sp. zn. 22D/1995/2003 bolo vedené dedičské konanie po matke sporových strán S. N., rod. J., zomr. XX. XX. XXXX. Rodinný dom súp. č. 361 v podiele (správne malo byť 1) nadobudli žalobkyne a žalovaný každý z nich v podiele 1/6. Iné nehnuteľnosti v kat. úz. I. K. predmetom dedenia po matke neboli, hoci žalobkyňa 2 do zápisnice o predbežnom vyšetrení uviedla aj nehnuteľnosti parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc. č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 355 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 24 m². Tie predmetom dedenia neboli. Podiel 1/2 - k rodinnému domu nadobudol žalovaný od svojho otca darovacou zmluvou zo dňa 19. 03. 2015. Z výpisu z LV č. XXXX, okres I., obec I. K., katastrálne územie I. K. vyplýva, že ako vlastníci parcely registra „C“ parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc. č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 238 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 24 m², parc. č. 1472/466 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 130 m² je vedený žalovaný v podiel 1/1. Ako titul nadobudnutia je uvedená Darovacia zmluva V 3605/15- 228/15, tieto nehnuteľnosti nadobudol žalovaný od svojho otca darovacou zmluvou zo dňa 12. 05. 2015.

32. Napokon správnym skutkovým zistením prvoinštančného súdu bolo aj to, že z rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor C 239/2013-11 zo dňa 13. 03. 2014 vyplýva, že V. N., nar. XX. XX. XXXX nadobudol podľa § 11 ods. 1 zákona v č. 180/1995 Z. z. vlastníctvo k pozemkom zakresleným v geometrickom pláne č. 21/2013 vyhotovenom geodetom Jaroslavom Timkom ako parcela registra „C“ vlastníci parcely registra „C“ parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc. č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 238 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 24 m², parc. č. 1472/466 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 130 m² v celosti vydržaním dňom 01. 04. 1984. V odôvodnení rozhodnutia je uvedené, že správny orgán sa oboznámil s obsahom spisu a v konaní mal za preukázané, že ohľadom výkonu užívacieho a vlastníckeho práva neboli v minulosti ani v súčasnosti žiadne spory. Nikto si žiadne vlastnícke nároky na uvedené nehnuteľnosti neuplatňoval.

33. Odvolací súd len upresňuje, že uvedené rozhodnutie administratívneho orgánu nebolo rozhodnutím konštitutívnym. V rozhodnutí bolo deklarované nadobudnutie vlastníctva k predmetným pozemkom vydržaním u otca - V. N. ku dňu 01. 04. 1984.

34. Pokiaľ išlo o ďalšie súvislosti sporu odvolací súd poukazuje na obsah žaloby žalobkyň, ktoré okrem iného (v bode III.) tvrdili, že kupujúcimi v roku 1957 boli nielen V. N., ale aj jeho manželka S. N., a ďalej, že na základe rozhodnutia o povolení užívať budovu č. výst. 3528/61 zo dňa 14. 06. 1961 užívala spolu s manželom až do svojej smrti aj s pozemkami. Faktom v konaní zostalo aj to, že V. N. a S. N. boli manželmi až do jej smrti v roku 2003.

35. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd poukazuje na záver prvoinštančného súdu o tom, že žalobkyne nepreukázali, že ku dňu smrti bola poručiiteľka vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Prvoinštančný súd poukazyval na rozpory v kúpnopredajných zmluvách z roku 1957 s dôsledkom neplatnosti zmluvy.

Konštatoval tiež nepreukázanie skutočností pre vydržanie predmetných nehnuteľností poručením vydržaním.

36. Z pohľadu odvolacieho súdu, pretože prvoinštančný súd vyhodnotil zmluvu (zmluvy) z roku 1957 ako neplatnú, a vychádzal z rozhodnutia administratívneho orgánu zo dňa 13. 03. 2014 č. C/239/2013-11, boli niektoré okolnosti prípadu prvoinštančným súdom vyhodnocované neúplne. Prvoinštančný súd na jednej strane zobral do úvahy existenciu rozhodnutia administratívneho orgánu, ktorý konštatoval nadobudnutie vlastníckeho práva k 01. 04. 1984 pánom V. N. (otcom strán sporu), na druhej strane minimálne predčasne konštatoval, že matka - pani S. N. také dôvody pre vydržanie nemala, resp. žalobkyne také skutočnosti nepreukázali. Predčasnosť konštatovania spočívala v tom, že ak na jednej strane prvoinštančný súd zistil, že vlastníctvo u V. N. (manžela S. N.) bolo dané, pričom vychádzal z toho, že jeho vlastníctvo bolo konštatované v rozhodnutí administratívneho orgánu (konštatované vydržanie k 01. 04. 1984) a ďalšie relevantné zistenia ohľadne vydržania neurobil, potom v dôsledku žalobkýňami tvrdených skutočností o tom, že ich matka (spolu s manželom) predmetné nehnuteľnosti užívala od momentu hoci aj domnejšej kúpy v roku 1957 (čo ani nemožno bez ďalšieho rozumne spochybníť) až do jej smrti, nebolo možné dospieť k jednoznačnému záveru, tak ako to učinil prvoinštančný súd, že by z okolností vydržania, tak ako jej manžel - V. N. (teda spolu s ním), bola vylúčená. Je treba zopakovať, že predmetné rozhodnutie administratívneho orgánu „o vydržaní k 01. 04. 1984“ nebolo rozhodnutím konštitutívnym. Navyše administratívne rozhodnutie bolo rozhodnutím vydaným v roku 2014, teda v čase, kedy S. N. už nežila. Žalobkyne účastníkmi predmetného konania neboli.

37. Z vyššie uvedeného možno konštatovať, že zisťovania prvoinštančného súdu neboli celkom výstižné, pokiaľ by neexistovali ďalšie skutočnosti, ktoré spôsobili, že žaloba žalobkýň byť úspešná nemohla.

38. Za ďalšie skutočnosti bolo možné označiť okolnosti ďalšieho scudzovania predmetných nehnuteľností otcom strán sporu - V. N. v roku 2015. Súd prvej inštancie správne zistil, že z výpisu z LV č. XXXX, okres I., obec I. K., katastrálne územie I. K. vyplýva, že ako vlastník parcely registra „C“ parc. č. 1472/138 záhrady vo výmere 346 m², parc. č. 1472/162 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 238 m², parc. č. 1472/314 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 24 m², parc. č. 1472/466 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 130 m² je vedený žalovaný v podiele 1/1. Ako titul nadobudnutia je uvedená Darovacia zmluva V 3605/15- 228/15, pričom tieto nehnuteľnosti nadobudol žalovaný od svojho otca darovacou zmluvou zo dňa 12. 05. 2015.

39. Aj v dôsledku absencie dostatočného zisťovania resp. odôvodnenia okolností ohľadne vydržania prvoinštančným súdom u S. N., mohlo ísť o variantu, že v čase ich darovania predmetných nehnuteľností bol V. N. výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností, alebo variantu, že bol len podielovým spoluvlastníkom s tým, že ďalším spoluvlastníkom bola ku dňu jej smrti aj jeho manželka S. N.. Bez ohľadu na vyhodnocovanie otázky, či otec strán sporu v čase scudzovania predmetných nehnuteľností na žalovaného bol alebo nebol ich výlučným vlastníkom bolo treba sa zaoberať okolnosťami prípadu a vyhodnocovať dobrú vieru u žalovaného.

40. Pokiaľ ide o bezvýnimčné nazeranie na nadobúdanie (vlastníckeho) práva od nevlastníka „Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ spočívajúci v preferencii právnej istoty odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16. 03. 2016, v ktorom bolo vyslovené, že aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania, nemožno bezvýnimčne tvrdiť, že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“ (I. ÚS 50/2010) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Ústavný súd z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (pozn.: čo platí aj pre tento prípad), treba prihladiť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti

konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

41. Vyššie uvedené závery platia nielen pre žalobu, ktorou sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva, ale aj žaloby o určení rozsahu predmetu dedičstva (určenie, že vec patrí do dedičstva) tak ako to vyplýva zo záverov I. ÚS 151/2016 zo dňa 3. mája 2017.

42. Odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na to, že v tomto konaní vyšli najavo okolnosti, ktoré bolo možné označiť za výnimočné z pohľadu vyvažovania ochrany vlastníckeho práva na jednej strane a právnej istoty na strane druhej. Správnym skutkovým zistením prvoinštančného súdu bolo, že už v dedičskom konaní po matke, ktorá zomrela v roku 2003, v zápisnici o predbežnom šetrení uvádzali aj parcely, ktoré sú predmetom tohto sporu, tie však predmetom dedenia neboli, žalobkyne o tom museli vedieť, boli účastníkmi dedičského konania, bolo im doručované dedičské rozhodnutie, museli vedieť, ktoré nehnuteľnosti prejednávane boli a ktoré neboli. Napriek tomu neuskutočnili žiadne kroky, hoci sporné parcely uviedli, že patria do dedičstva po matke. Prvé kroky podnikli až v roku 2018 čase vyporiadania podielového spoluvlastníctva, na súde prebieha konanie pod sp.zn. 10C/26/2018, hoci už v roku 2003 vedeli, že sporné pozemky neboli predmetom dedenia po ich právnej predchodkyňi a túto situáciu žiadnym spôsobom neriešili. Odvolací súd dodáva, že ak od roku 2003, hoci žalobkyne museli vedieť o tom, že neboli po ich matke prededené, nevykonali žiadne kroky na deklarovanie vlastníctva v prospech ich matky (určovanie rozsahu dedičstva) potom od smrti matky strán sporu v roku 2003 (resp. od dedičského konania po matke) uplynulo až do roku 2014, resp. 2015 cca 12 rokov, pričom v čase kedy žalovaný nadobúdal vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam v roku 2015 nemohla byť jeho predpokladaná dobrá viera oslabená.

43. Podľa názoru odvolacieho súdu ani skutočnosť, že pre predmetné nehnuteľnosti bolo potvrdené „vydržanie“ administratívnym orgánom na základe činnosti žalovaného samo o sebe nemôžu zakladať neexistenciu dobrej viery o žalovaného primárne preto, že samotný žalovaný, ako aj žalobkyne vedeli, že sporné nehnuteľnosti neboli prededené po ich matke, čo vedeli od roku 2003, a preto nemal dôvod si myslieť, že v skutočnosti do dedičstva po matke mali patriť. Z uvedeného pohľadu odvolací súd konštatuje, že pri teste porovnania práv v kolízii uprednostnil právo nadobúdateľa v dobrej viere - žalovaného s tým, že ako predbežnú otázku (za situácie, že otec strán sporu bol len podielovým spoluvlastníkom) uzavrel, že žalovaný nadobudol sporné nehnuteľnosti (v podiele nad otcov strán sporu skutočný vlastnícky rozsah) v dobrej viere.

44. Len pre úplnosť odvolací súd konštatuje, že žalobkyňami navrhnutý dôkaz výsluchom svedkyne G. (viď č. I. 179) k otázke kto „riešil“ nehnuteľnosti (s predpokladom že ide o vybavovanie pred administratívnym orgánom ohľadne vydržania), pričom prvoinštančný súd ho nevykonal z dôvodu koncentrácie, nebolo tiež treba podľa názoru odvolacieho súdu ani v zmysle zásady hospodárnosti vykonať, pretože uvedená skutočnosť, že tak urobil žalovaný (teda, že vybavoval pozemky za otca) ani nebola zvlášť sporná a výsluch svedkyne by nenapíňal procesnú ekonómiu.

45. Vzhľadom na uvedené nebolo možné vyhovieť žalobkyniam 1 a 2 a bolo na mieste žalobu zamietnuť, preto odvolací súd na odvolanie žalobkýň konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a postupom podľa § 387 ods. 1 CSP, napadnutý rozsudok vrátane výroku o náhrade trov konania potvrdil.

46. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

47. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

50. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanému voči žalobkyniam priznal náhradu trov odvolacieho konania ako procesne úspešnej strane v odvolacom konaní, o ktorej výške rozhodne po právoplatnosti vyšší súdny úradník.

51. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).